

складанага». І толькі на чацвёртым курсе гэтыя кампаненты быццам акумуляюцца ў выніковыя заданні па маляванню партрэта і фігуры чалавека. Хаця падрыхтоўка спецыяліста акадэмічнага накірунку ў мастацтве і не прадугледжана праграмай спецыялізацыі, грунтоўныя веды па малюнку і па другіх дысцыплінах, якія здольны фарміраваць менавіта творчую асобу, могуць і павінны быць галоўным арыенцірам у падрыхтоўцы будучых кваліфікаваных спецыялістаў.

Трусаў А.А.,
дацэнт

ВУЧЭБНЫ МУЗЕЙ УНІВЕРСІТЭТА -- ТВОРЧАЯ МАЙСТЭРНЯ САМАВЫЗНАЧЭННЯ СТУДЭНТА ЯК КРАЯЗНАЎЦА

Краязнаўства -- важная галіна гуманітарнай адукацыі кожнага чалавека, якая выхоўвае любоў да сваіх каранёў, да сваёй малой радзімы.

Загадам рэктара ад 15 лістапада 1995г. створаны вучэбны музей, прысвечаны гісторыі матэрыяльнай культуры беларускага народа. Стварэнне музея -- важны крок у выхаванні студэнтаў як патрыётаў сваёй Бацькаўшчыны, людзей, дасведчаных у гісторыі свайго горада, вёскі альбо мястэчка.

Пры гэтым музей можа выконваць некалькі функцый у стварэнні строгай сістэмы краязнаўчых ведаў.

1. Памяшканне музея можа выкарыстоўвацца як месца часовых экспазіцый розных музеяў Беларусі, а таксама прыватных збораў беларускіх і зямельных калекцыянераў. Прычым кожная такая экспазіцыя будзе мець спецыяльны стэнд, прысвечаны гісторыі таго ці іншага музея ці прыватнай калекцыі. Кожная студэнцкая група павінна наведаць гэтую выставу і студэнтам будзе прапанавана выкарыстаць атрыманыя веды пры напісанні курсавых і дыпломных работ.

2. Навуковая рада музея распрацоўвае і прапануе кожнаму студэнту і выкладчыку навуковыя рэкамендацыі па збору экспанатаў

для будучага музея. Для прапаганды і заахвочвання гэтай работай у музеі заўжды будзе існаваць выстава пад назвай «Новыя музейныя паступленні». Кожны прадмет, прынесены студэнтам ці выкладчыкам, будзе мець падрабязны навуковы пашпарт, напісаны чалавекам, які здаў экспанат у музей.

3. У памяшканні музея будуць арганізаваны прэс-канферэнцыі і сустрэчы музейных работнікаў розных рэгіёнаў Беларусі з журналістамі, студэнтамі і выкладчыкамі універсітэта.

4. Могуць быць арганізаваны выставы, што складаюцца з аднаго экспаната. Гэта выставы адной карціны, скульптуры, аднаго помніка архітэктуры, паштовай маркі і інш. Дзякуючы такім выставам кожны студэнт можа зразумець каштоўнасць канкрэтнага музейнага экспаната, яго ролю ў стварэнні гісторыка-культурнага асяроддзя ў музеі.

Лапіна С.В.,
прафесар

САЦЫЯЛАГІЧНАЕ ТЭСЦІРАВАННЕ Ў СТУДЭНЦКАЙ АЎДЫТОРЫІ

Сярод сацыялагічных метадаў атрымання першаснай эмпірычнай інфармацыі тэсціраванне стаіць асобна. Гэты метад даволі складаны, ён патрабуе ад тых, хто яго прымяняе, адносна высокай кваліфікацыі і практычных навыкаў у галіне сацыялагічных даследаванняў, а таксама значнага часу на падрыхтоўку тэстаў, іх апрабаванне, а затым апрацоўку атрыманых вынікаў. Але ўсе складанасці адыходзяць у бок, калі аналізуеш эфектыўнасць гэтага метаду. Ён заўжды дае малюнак вывучаемай з'явы ў сувязі з відавочным эталонам. Таму ён можа распэньвацца не толькі як метад збору інфармацыі, але і як вымярэнне вывучасмай з'явы.

Пытанне аб выкарыстанні тэсціравання ў студэнцкай аўдыторыі ўзнікла ў сувязі з пошукамі больш аб'ектыўных фактараў і найбольш эфектыўных метадаў ацэнкі ведаў студэнтаў. Аб'ектыўная адзнака, да якой з

разуменнем ставіцца і сам студэнт, павінна адыгрываць не толькі ролю фармальнай справаздачы, але і несці ў сабе змястоўны імгэт, мэта якога даць найбольш значны накірунак развіццю здольнасцей студэнта. Увядзенне сістэмы тэстаў у навучальны працэс -- з'ява ў сучаснай міжнароднай практыцы не новая. У многіх краінах, асабліва ў вышэйшых школах, складалася сістэма рэйцінговых адзнак, якія дазваляюць вельмі проста выплываць сярод студэнтаў лепшых. Гэта тыя, хто набраў самы высокі бал па сістэме заданняў, выконваемых на розных курсах.

Зразумела, што пераход да такой сістэмы ацэньвання ведаў патрабуе ад выкладчыка дадатковай працы: спачатку трэба распрацаваць тэст і ўвесці яго ў дзеянне, а затым кожны год узнаўляць яго змест, а можа -- і форму. Гэта больш складаная работа ў параўнанні з састаўленнем экзаменацыйных білетаў. Фармуляванне пытанняў і заданняў тэстаў, вывядзенне балаў па адказах на іх арыентуе выкладчыка на ўлік тых патрабаванняў да ведаў студэнта, якія актуальны менавіта сёння, а яшчэ больш актуалізуеца заўтра. Адсюль першая выснова -- выкладчык, які працуе з тэстамі, павінен штодзённа ўзнаўляць і свае веды, суадносіць іх са зменлівай рэчаіснасцю.

Па-другое, распрацоўка тэстаў і работа па іх, калі яна будзе планавацца ў гадзінах нагрукі, можа быць лёгка падлічана і ацэнена, у адрозненне ад часта напалову міфічнай вучэбна-метадычнай работы. І, галоўнае, студэнт з самага пачатку будзе ведаць, што ад яго патрабуюць і за якую работу ён атрымае тую ці іншую адзнаку. Першае дазволіць студэнту больш разумна планваць сваю вучэбную работу, а другое будзе вучыць студэнта быць памяркоўным у ацэнцы сваіх магчымасцей на кожным з этапаў навучання. Гэта апошняе дазволіць самому студэнту і ўсвядоміць граніцы сваіх здольнасцей, і намесціць план і накірунак іх развіцця, і усё гэта ён будзе рабіць «амаль што сам», без празмернага ўмяшання настаўніка-ментара. Такая актыўная самастойнасць у навучанні, як фарміраванне праз сістэму тэставых заданняў з'яўляецца не менш значнай, чым атрыманне ў навучальнай установе веды.

Жарыкава А.А.,
ст.выкладчык

ПРЫЁМЫ АКТИВІЗАЦЫІ ПРАЦЫ СТУДЭНТАЎ НА СЕМІНАРСКІХ ЗАНЯТКАХ

У сучаснай адукацыі важнае месца займае тэхналогія навучання. Яна ўключае мэты, змест, формы і сродкі навучання, узаемасувязі выкладчыкаў і студэнтаў. Гэта важны кампанент сумеснай дзейнасці выкладчыка і студэнта. Асноўнымі момантамі тэхналогіі навучання з'яўляюцца: пастаноўка мэт, канструяванне навучальнага працэсу, праверка эфектыўнасці работы навучальных сістэм, іх апрабаванне і распаўсюджанне. І тут галоўная задача -- бачыць асобу студэнта не толькі як аб'ект навучання і выхавання, але і як суб'ект. У такой сітуацыі пазнавальная дзейнасць студэнта выступае як дзейнасць актыўнага самастойнага чалавека. Мэта навучання скіравана на інтэлектуальнае, эмацыянальнае і асобнае развіццё студэнта, на фарміраванне ў яго самастойнасці мыслення, творчых здольнасцей. Галоўнай функцыяй выкладчыка становіцца не інфармацыйная, а функцыя кіравання пазнавальнымі працэсамі.

Значнае поле дзейнасці ў гэтым плане -- правядзенне семінарскіх заняткаў. Паспех навучальнай дзейнасці на семінарскіх занятках у многім залежыць ад выкарыстання тых ці іншых метадаў і ад арганізацыйных форм работы падчас іх правядзення. Сёння перад выкладчыкамі і студэнтамі ўзнікае шмат складанасцей пры вывучэнні розных прадметаў, у тым ліку і культуралогіі. Адна з такіх складанасцей - адсутнасць належнай літаратуры ў бібліятэцы універсітэта. Таму тэмы семінарскіх заняткаў студэнты атрымліваюць загадзя, каб мець час папрацаваць у Нацыянальнай бібліятэцы РБ.

Сёння недастаткова пры правядзенні заняткаў абмяжоўвацца схемай «пытанне-адказ». Трэба шукаць, выпрабоўваць розныя метады атрымання ведаў студэнтамі. У прыватнасці, на другім курсе ФБІС даволі паспяхова і цікава праходзілі заняткі ў тым выпадку, калі студэнты дзяліліся на дзве